

Miljøverndepartementet

Postboks 8013 Dep
0330 OSLO
Norge

Vår saksbehandler:
Jon Olav Bjergene

Kopi til

Vår dato
07.06.2010

Vår referanse
2005/00071

Deres referanse

Høring - klimakur 2020

Tiltakene som skisseres i "Klimakur 2020" vil ha en sterk inngripen i nordmenns levesett og privatøkonomi. Unio savner forslag til en strategi for hvordan man legitimerer og forankrer tiltakene hos den vanlige norske borger. Vi viser i den forbindelse til Unios brev av 14.09.07 til Arbeids- og inkluderingsdepartementet med kopi til Miljøverndepartementet m. fl. Her redegjøre Unio for hvordan overgangen til et lavutslippssamfunn vil påvirke arbeidslivet og foreslås tiltak for å facilitere en slik overgang.

Unio mener det er viktig å involvere arbeidslivets parter i beslutningsprosessene, ikke bare for å bidra med kunnskap, men også for å forankre klima- og miljøpolitikk på norske arbeidsplasser. Samhandling mellom partene i arbeidslivet kan øke forståelsen for at kraftfulle klimatiltak er nødvendige. Uten en nasjonal strategi og partssamarbeid sentralt kan vi risikere svak oppslutning om viktige tiltak. Uten et utbygd partssamarbeid lokalt kan en risikere fragmentert og ineffektiv oppfølging når klimapolitikken skal settes ut i livet på arbeidsplasser og i lokalsamfunn for øvrig.

Omstilling til en lavutslippøkonomi vil kreve store omstillinger i arbeidslivet. Overgangen til "grønne arbeidsplasser" vil kreve at bedrifter og myndigheter samarbeider om tiltak og virkemidler for å gjøre den nødvendige omstillingen så rettferdig som mulig, dvs. at hensynet til hele arbeidsstokken ivaretas og at alle gis like muligheter til å delta i et nytt arbeidsmarked. For at virksomhetene skal utvikle seg i riktig retning, er det viktig at arbeidstakere og arbeidsgivere definerer arbeidsplassene som arenaer for utslippsdempende tiltak.

Vi viser i den forbindelse til mindretallets kommentarer i NOU ...2010 - 2011 "Medvirkning og medbestemmelse i arbeidslivet"

"Mekanismene for samarbeidsprosesser mellom ansatte og arbeidsgivere i arbeidsmiljøspørsmål er velutviklede og viktige styringsmekanismer i Norge. En videreutvikling av disse, som gir verneorganisasjonen sterkere rett til involvering av saker som angår virksomhetens påvirkning av det ytre miljøet, vil være et nyttig bidrag til å gjøre norske virksomheter mer bærekraftige samtidig som arbeidsmiljøet ivaretas."

Unio støtter dette forslaget.

Unio har for øvrig følgende kommentarer til Klimakur 2020.

Virkemidler i norsk klimapolitikk

Unio har støttet Stortingets klimaforlik og er enige i at de sektorovergripende generelle økonomiske virkemidlene skal være en sentral del av norsk klimapolitikk. Skatte og avgiftspolitikken er et av de viktigste virkemidlene.

Unio mener at skatte- og avgiftspolitikken må utvikles slik at den medvirker til at ressursene våre brukes på en forsvarlig måte og stimulerer til et bærekraftig produksjons- og forbruksmønster. Det må således kontinuerlig vurderes om områder som er underlagt generelle virkemidler i dag kan reguleres annerledes eller ytterligere.

Unio har tidligere gitt støtte til kvotesystemet, men mener også at det er helt nødvendig å forbedre kvotehandelsystemet slik at det blir mer treffsikkert og forplikter til reell utslippsreduksjon. Det må fremfor alt benyttes på en slik måte at det hindrer ”karbonlekasje”. Hvis det praktiseres slik at norske bedrifter flytter aktivitet til land med mindre streng klimapolitikk er ikke noe vunnet. Det sier seg selv at nedleggelse av bedrifter og tap av norske arbeidsplasser som gir utslippsreduksjoner innenlands har lite for seg hvis klimagassutslippene øker fra nye produksjonsenheter i utlandet.

Vi vil understreke at forskning er et av de aller viktigste virkemidlene i klimapolitikken. Først og fremst må tiltak for å skape et lavutslippssamfunn være basert på et godt kunnskapsbasert beslutningsgrunnlag. Forskning er dessuten nødvendig for å utvikle nye teknologiske og organisatoriske løsninger som kan bidra til å redusere klimautslipp og tilpasning til klimaendringer.

Endelig finner vi, som arbeidstakerorganisasjon, det naturlig å påpeke muligheten for å innrette tariffavtalene slik at de stimulerer til bærekraftig utvikling og mer miljøvennlige varer og tjenester.

Transport

Unio legger til grunn at de største utslippsreduksjonene på sektoren kan oppnås med tiltak knyttet til bidodrivstoff og kjøretøyteknologi. Det er videre et stort potensiale for utslippsreduksjon gjennom utbygging av kollektivtransport kombinert med sterke avgiftsøkninger på bil- og/eller flytransport.

Dette tilsier åpenbart at det er nødvendig å satse vesentlig mer på forskning generelt og spesielt på disse felt. Dette innebærer blant annet utvikling av bidodrivstoff, miljøvennlige transportmetoder osv.

Unio går videre inn for bruk av skatte- og avgiftspolitikken i miljøets tjeneste og støtter generelt prinsippet om at ”forurensere betaler”. Det innebærer aksept for en avgiftspolitik som leder mot mer miljøvennlige transportløsninger, blant annet avgiftsøkninger på bil- og flytransport. Det er imidlertid viktig å ta nødvendig distrikts- og næringspolitiske hensyn.

Unio gir således støtte til forslagene om utbygging av kollektivtransport og avgiftsøkninger. Når det gjelder forslag som direkte berører arbeidsvilkår for norske arbeidstakere er vi positive til satsing på økokjøring. I arbeidslivet kan man gjennom partssamarbeid kan initiere både skoleringsopplegg og holdningsendringer som medfører både besparelser og mer økokjøring i

virksomhetene. Unio er også positive til å avgiftsregulere arbeidsplassparkering og gi skattefritak for kollektivutgifter til reiser til og fra arbeid.

Kommunal sektor og andre offentlige beslutningsprosesser

Det som er nevnt innledningsvis om behov for samarbeid og partsprosesser er spesielt viktig i offentlig sektor. Kommunene, men også statlige etater, er politiske aktører, myndighetsutøvere, tjenesteytere og innkjøpere. Disse ulike funksjonene gir betydelig evne til å redusere klimagassutslippene i Norge. Denne evnene må utnyttes og det må skje med forankring i partssamarbeidet i arbeidslivet.

Unio er positive til forslagene som fremmes for å gi kommunal sektor mulighet til å vektlegge klimahensyn i sin planlegging.

Offentlig sektor kan også bidra vesentlig til å begrense klimagassutslippene med riktig innkjøpspolitikk. Dette kan bare skje hvis det stilles klare og konkrete klima- og miljøkrav til ytelsene som etterspørres og kravene må følges opp i praksis.

Østfoldforskning har imidlertid redegjort for at offentlige organer ikke følger opp miljøkrav og miljøkriterier i praksis. Dette skyldes etter det opplyste blant annet manglende kapasitet og kompetanse på innkjøpsiden. Unio mener at det må satses betydelig på å øke kompetansen, men også på kontroll med offentlige innkjøp.

Vennlig hilsen
Unio

Ingjerd Hovdenakk
Sekretariatsjef

Jon Olav Bjergene
Fagsjef/advokat